

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 3 frt — kr.
Félévre . . . 1 > 50 >
Negyedévre . . . — > 75 >
Egyes szám ára 6 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSÉTT, Mária-utca 1. sz.

hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó föl-
szólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(Népies kiadás.)

Szerkesztői iroda:

PÉCSÉTT, Mária-utca 1. sz.
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratok vissza nem adat-
nak.

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek
föl.

Megjelen vasárnaponként

Hogyne!

Pécs, 1896. december hó 18.

Micsoda cím ez már megint, fogja kérdeni a tisztelt olvasó, hogyan lehet egy vezércikket úgy címezni: „Hogyne!” Hát bocsánatot kérünk azoktól, akik ezen megütköznek, de szolgáljon mentségünkül, hogy nem egyszerű cím az a szócseka odafönn, hanem egy egész beszéd, a melyet városunk országgyűlési képviselője, a fenomenális politikai kapacitás, Aidinger János, a képviselőháznak tegnapelőtt tartott ülésén elmondott. Rövid, de velős s annál is inkább megilleti a „szűz beszéd” elnevezés, mert egyjelentőségű volt ez a piruló szűznek „igen” szavával, a melylyel ez a nyilvánosság előtt is tanuságot tesz szive érzelmeiről.

Sima Ferenc felirati beszédében Pulszkynek arra az állítására reflektálva, hogy a mostani képviselőház a nemzeti közérület hamisítatlan kifolyása, azzal a kérdéssel fordult a kormányparthoz: ha a nemzet igazi közvéleménye, a hazafiság igazi lángja dönthetett volna a választások alatt, vajjon szabad lett volna-e egy Bethlen Gabornak, egy Ugron Gabornak, egy Bartha Miklósnak, egy Beöthy Ákosnak elbukni a választásokon? — És az egész nagy kormánypárt hallgatott erre a kérdésre, csak Aidinger ajkairól lebbent el a sokat mondó válasz: „Hogyne!”

Sokat mondó ez a válasz, mert nemcsak azt jelenti ez, hogy a parlamenti te-

hetségek kiküszöbölése, a számot tevő politikai faktorok visszavonulása tetszik a politikai nullákból összetákolt mostani országgyűlésnek, hanem azt is, hogy maga a nemzet tetszeleg magának a törpék kultuszában s éppen akkor, amikor erős és hatalmas parlamentre leginkább szükségünk lenne, hogy a bőrünkre menő alkuban politikai jellem, kitartás és tehetséggel imponalhasunk a pénzünkre és vérünkre spekuláló Ausztriának, a kipróbált parlamenti erőket szabad akaratból tette skartba s ültetett a helyökbe csupa strébereket s a felsőbb parancs előtti meghajláshoz szokott korteseket, szolgabirákat, polgármestereket, aispánokat és főispánokat.

Ezzel a „hogyne!” válaszzal azt a vádat vágja a mi derék képviselőnk a nemzet szemébe, hogy a politikai érettségnek még a legalsóbb fokára sem tudott felkapaszkodni; mert kiskorúságának kiáltóbb bizonyítványát nem szolgáltatathatná valamely nemzet, mint ha sorsának intézését az arra termett férfiak mellőzésével önmaga szabad elhatározásból törpe kontárokra bizná.

Ilyesmivel maguk a kormánypárti szónokok sem igen mernek előhozakodni; elismerik ők is, hogy a választásoknál a nemzet igazi közhangulata nem nyilatkozhatott meg, csupán mentegetni iparkodnak a közakarat meghamisítását. Egyik a vádrával felel s azt mondja, hogy a választások meghamisításában bűnös nemcsak a kormány, hanem az ellenzék is, a másik

a hivatalos pressziót a magyarság hegemóniája érdekében mondja szükségesnek: de hogy a választások tiszták voltak, hogy azokban a nemzet közhangulata hamisítatlanul jutott kifejezésre, és hogy ez a hamisítatlan közhangulat buktatta ki Ugron Gabort, Bartha Miklóst, Bethlen Gabort, Beöthy Akost és ültette a képviselőházba a Weisz Bertholdokat, a Wolfner Tivadarokat és Aidinger Jánosokat, azt csak maga Aidinger János meri mondani, persze mert érzi, hogy neki és a hozzá hasonlóknak csak az olyan közhangulat juttathatott mandátumot, amely irtózik a parlamenti nagyságoktól s kibuktatja azokat, a kikben meg van az akarat mellett a képesség is küzdeni a nemzet jogaiért s akik ennek már nem egy dicsőséges parlamenti csatában fényes tanujelét is adták.

S vajjon mi bátorította fel Aidingert arra, hogy a mostani választások eredményét a nemzeti közhangulat hamisítatlan kifejezésének egymaga hirdesse ominózus közbeszólásával. Ha a saját megválasztását vette mustrának, erre ugyan nem nagyon érezhetie magát feljogosítottnak; hiszen nagyon jól tudja ő, hogy ha a közhangulat a választásnál Pécs város polgáiraiban őszintén és hamisítatlanul megnyilatkozhatott volna, ő most nem ülne a képviselőházban s nem bizonykodhatnék a legnagyobb képtelenség mellett szellemes közbeszólásával.

Avagy ha a közhangulat szabad megnyilatkozása mellett csak a legtávolabbról

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

Zsiga.

Mint a pipes csirke, fejét lehorgasztva,
Gubbaszt a kis Zsiga, halovány az arca.
Szédeleg szegényke így-úgy eléhátra;
Nem ér több kakuk-szót, mondja, aki látja.

Egy-egy szomszéd szól csak műértő beszéddel:
Felveszi még magát, ha kamasz-kort ér el.
A pulyka fiu is mi könnyen megy kárba,
Tudja komám, mig a gyöngyét ki nem hanyja.

Felserdült, de bizony a falu hitványa,
S mintha mintha nem is volna ki kártyája,
Vele élvelednek mindig a legények,
A leányok pedig reája sem néznek.

Ó félre huzódik, kószál erre, arra,
Hetekig nem tudják: hol, merre csavarga?
Elmegy messze földre, visszakerül ujra,
Az erdők, a hegyek rejtekeit bujja.

De hir jön: a haza nagy veszedelemben!
Akiben csak vér van, katonának menjen!
Nem is szállott a hir, nem is süket fülnek,
Lengő zászló alá seregestül gyűlnek.

Beállott Zsiga is, s mind akik csak látják,
Magukban nevetnek, fejüket csóválják.
Aztán nem hallottak sokáig felőle,
Nem tudták hova lett, hogy mi lett belőle.

De majd hallják hírét, álmélkodnak rája,
O a hadvezérnek kedves katonája.
A hegyek, a völgyek minden zugát zegét
Jól ismerte; bajban, vészben soha se félt.

Merre a járásnak legközelebb utja,
Hej! mint a mi Zaigánk, úgy senki se tudta.
Amit reá bízta, mindent elvégezett.
Megérdemelte a fényes érdemjelet.

Fontos üzenettel elküldte vezére,
Igy jutott véletlen ellenség kezébe;
Hogy mi járatban, — de ki nem beszélte.
Törjék bár kerékbe, akaszszák fel érte.

Ellenség vezére hát föbe lövette,
Maga vezéréhez így került hült teste.
Derék katonáját szivből megsiratta,
Zugó erdő szélén sirját hantoltatta.

Bezzeg büszke most az egész falu rája,
Dicsőségéről szól a fonók danája.
Nagy idők tanui vesznek évről-évre,
Soha el nem veszhet az ő dicsősége.
Versényi György.

Jászai a Vigszinházban.

— Intimitások Niobéről. —

— A „Pécsi Figyelő” eredeti tárcája. —

Mi budapesti színházlátogatók már megszoktuk, hogy minden vigszinházi bemutató est — a premiére rendes izgalmain felül — valami olyan érdekességet hoz, a mi még jobban felfokozza várakozásunkat. És innét van aztán az, hogy a közönség most már csak úgy törli magát az új lipót-köruti, színház premiére-jegyei után s egy ilyen premiére estén a színház minden zugában megtelik, a mi nem kicsiség, ha meggondoljuk, hogy a Vigszinház most a legnagyobb színháza Budapestnek s éppen kétszer annyi ember fér bele, mint a Magyar Királyi Operába.

Most, hogy tul vagyok a Vigszinház legujabb premiére jén, a Niobé-n, elárulhatom, hogy ennek az estnek is megvolt a maga nagy érdekessége, a mely csak annyiban különbözött az előző premiér-esték érdekességétől, hogy a Niobe-est érdekessége — elmaradt.

Hogy mi maradt el és miért maradt el, azt akarom önöknek nagy diszkreció mellett elmondani. De aztán el ne árulják, hogy

is reménykedhetett volna megválasztatásában, vajjon iparkodott volna-e a választók meggyőződését minden kigondolható eszközzel gúzsba kötni és megtántorítani? Ha nem félt a polgárok szabadon nyilvánuló ítéletétől, miért nem vonult már a választás előtt nyugdíjba, hiszen az a bizonyos szívtúltengés már jóval a választás előtt konstatalva volt?

De hát neki a megválasztatáshoz szükségese volt a tényleges polgármesteri hatalomra, hogy azt a maga érdekében való presszió kifejtésére a legkiméletlenebbül kizsákmányolhassa. Neki nem volt elég a nagy hivatalnok-város óriási fehér rab-szolgaserege, a melyre felülről a legszigorubb ukárokot kieszközölni el nem mulasztotta s amely ennek folytán mind egy szál-ig le is szavazott rá, neki még a tényleges polgármesteri hatalom is kellett, hogy anyagi érdekeik kockáztatásával megfenyegthesse mindazokat, akik a város közhatalóságával a legtávolabbról is érintkezésbe jöhetnek és azokat is a rászavazásra kényszerithesse, akik csak ezen a réven gondoltak megszabadulhatni az ő pasáskodó hatalma alól.

Ebben a tekintetben nagyon érdekes tanulságokat merithetett a saját mandátumából, ha összeolvasta, mennyi volt a hivatalos szavazata, mennyien azok, akik tisztán magánérdekből szegődnek a mindenkori hatalom szekértologatóivá: vajjon hányan maradnak olyanok, akik minden melléktekintet nélkül abból a tiszta meggyőződésből adták rá szavazatukat, hogy ezzel a haza javát mozdítják elő s a nemzeti közügynek tesznek szolgálatot?

A választók igazi közhangulata — különösen napjainkban, a mikor annak illetéktelen és törvényellenes befolyásolását oly szemérmetlenül úzik országszerte — csak titkos szavazás útján érvényesülhetne. Persze nem olyan titkos szavazásnál, a milyent szintén Aidinger talált ki a városi bizottsági tagválasztások számára, hogy már a szavazó cédula külsejéről meg lehessen tudni, kire szavazott a minden

mozdulatában hiúz szemekkel megfigyelt választó, hanem az olyan választásnál, ahol igazán a titok örök leple fűdi a beadott szavazatot.

Ha Aidinger az október 28-ki szavazók listáját lelkiismeretesen végigtanulmányozva, lelkének legelrejtettebb zugában sem talál semmiféle kételyt arra nézve, hogy ily feltétlenül titkos szavazás esetén is ő került volna ki győztesen az urnából, akkor ám kiáltta ki világga, hogy az ő és társainak megválasztatása s az ellenzék nagytehetségű harcosainak bukása a nemzeti közhangulat szabad megnyilatkozásának az eredménye; de mindaddig, míg a saját választóinak tulnyomó nagy részét is csak a hatósági és hivatali presszió, meg az anyagi érdek kergette a táborába, arra a kérdésre, vajjon lehetséges lett volna-e szabad választás esetén ilyen eredmény, ne szavalja nagy büszkén az országházban egymaga: „hogyne!”

Mi ujság?

— (Thea-uzsonna.) A nőegylet által 14-én rendezett és ez évben az utolsó thea-uzsonna a várakozáson felül sikerült. Sokan, nagyon sokan voltak, kik visszafordultak a terem ajtajánál, látva, hogy „itt nincs számukra hely” — mert minél több ily thea-uzsonnát rendez a nőegylet, annál jobban megkedveli azt közönségünk, mely csekély 50 kr-ért uzsonnát, jó uzsonnát kap és igen kellemesen eltöltheti az amugy is hosszú és unalmas vasárnapi délutánt. A jótékony nemtői, a háziasszonyok, fáradságot nem kimélve, páratlanul lekötélző szíves-szívvel szolgálták ki az egybesereglett és szintén a szegényeken segíteni akaró vendégeket, még pedig: Aidinger Jánosné, Angyal Pálné, Csigó Jánosné, Eizer Jánosné, özv. Johanné, Kindl Józsefné, Mendl Lajosné, Salamon Józsefné, Stern Károlyné és Simonfay Jánosné. Nagy munka volt, melyre vállalkoztak, el

készíteni a jó ételeket, kiszolgálni, de meg lemondani arról az élvezetről, hogy ők is mulassanak, ők is hallhassák a zenét és éneket — áldozat, nem egy sóhajtott fel, mikor a székekkel elzárt utakon végig kellett vinni a theat: „adj a tótnak szállást.” — de meglesz ezért a kárpótlás, örömsugár lesz a szemekben, megelégedés és mennyei érzés fog honolni a szívekben, midőn majd az összegyűjtött fillereken vásárolt karácsonyfa körül látjuk a boldogságtól sugárzó gyermekeket. Kedélyesen fogyasztotta közönségünk az uzsonnát, midőn csak Reeh György, az egylet titkára megrázza az „elnöki csengőt” és megjelenik a pódiumon a kis Girardi Erzsé és Gizella, Grünhut Etti, Zsolnay Terka, Cvetkovits Ferenc, és a kis Némethy József kezükben a hegedűvel, elcsendesül a közönség és élénk figyelemmel hallgatja a „Loreley“-t, melyet zongorán Szántó Etelka k. a., cellon Girardi József és mély hegedűn Müller Antal kísért. Meglátszott, hogy jól összetanulták a nehéz darabot, mert játékuk — minden lámpaláz mellett — megérdemelte a dicséretet, az aratott taps kissé elbizakodotta tette őket, mert az ezután eljátszott waltzer már kevésbé sikerült. A zsufolt terem hallgatóságának figyelmét mindvégig lekötötte Schneider Józsefné úrnő remek éneke, melyet Kaltnecker Ilonka kísért zongorán. Néhány magyar dalt és Abt „Schlafe wohl“ kezdetű románcát adta elő csengő hangján az érzés oly melegével, hogy a közönség elragadtatását és köszönetét hatalmas éljenzésekben és tapsban fejezte ki. Majd a vásár vette kezdetét Hinka Miklós és Németh Károly joghallgatók phoeniciai kereskedőkként kinalgatták áruikat, önmaguk licitálva lefelé, rimekben dicsérték fel áruikat és el sem hallgattak, míg a tárgyra vevő nem akadt. Ezek után Róna Béla tanár olvasott fel a „Snadahüpfek“-ből általános tetszés mellett. A műsor legizgatottabb pontja még hátra volt, mindenki élénk figyelemmel, izgatottan figyelte a kikiáltó szavát, vajjon nem az ő száma nyert-e a tombolán? Mert nemcsak,

ítem tudják. Igazán mondom, nagy kellemetlenségeim támadhatnának belőle itt is, ott is a kulisszák világában.

Mielőtt azonban régi mesterségembe, az indiszkrécióba bele fognék, el kell önöknek mondanom, ha ugyan a fővárosi napilapok premiére-cikkeiből már amugy is nem tudnák, hogy a Vigszínház legujabb angol bohózatában, a Niobéban, egy életre támadt görög-szobor játssza a főszerepet.

Ezt a megelevenedett szobrot Lány Ilka játssza.

És itt következnek az én ígért intimitásaim.

Harmadnapra reá, hogy a szobor szerepét elküldték a Vigszínház drámai hősnőjének, találkoztam vele az utcán. A kissé csipős északi szél dacára, — a mely mellesleg megjegyvezve a legrózsásabbra csipte az arcát, — megszólított:

— Egy merész tervvel foglalkozom...

— Meg akarja hódítani Budapest egész férfinépet?

— Még merészebb gondolat ennél is. Jászai Marit akarom karrikározni Niobéban! Mit szól hozzá?

— Kérem, ne adjon a szavamra semmit, mert én azt tanácslom, hogy — okvetlenül csinálja meg a karrikaturát!

*

Ez nem olyan tréfaság, mint önök azt az első pillanatra gondolnak!

Nálunk jó Magyarországon nem lehet tréfálni a dolgokkal. Nálunk egy kalap lehet hazafiság dolga s egy gyufatartó nemzeti kegyelet tárgya. A nemzet nagy tragikáját kiharrikározni nyílt színpadon! Esetleg egy kis hazai forradalomnak lehet az oka, ebből pedig még nemzetközi bonyodalmak is támadhatnak.

Lány Ilka tehát esetleg előidézhetheti a régóta félt „európai konflagrációt” s lángborithatja Európát. (A mi azt illeti, elég szép asszony hozzá!)

Láttam ugyan egyszer egy fiatal, névtelen kis színésznőt Párizsban, a ki Sarah Bernhardtot figurázta, még pedig olyan zseniálisan, hogy egész Páris tapsolt neki, de hát ott a kalapok csak a divat szempontjából jönnek figyelembe, a gyufatartók pedig szintén nem tárgyai a nemzeti kegyeletnek.

Mikor a Vigszínház Niobé-jának, ennek a görög kosztümöt viselő, versekben beszélő, klasszikus szobornak azt tanácsoltam, hogy csak figurázza ki a nemzet nagy tragikáját, magam is megbökkentem, de kénytelen voltam elismerni, hogy az ötlet pompás s ha akadna színésznő a ki, „a mi nagy

Mirjánkat”, mint a hogy a színházi világban Jászai Marit nevezik, hanghordozásban, arcjátékban, járásban, szóval egész egyéniségében híven utánozni tudná, ennek a karrikaturának meglenne a maga művészi becsé.

Miután kifejtettem a karrikatura művészi jogosságának egész teoriáját (a szél e közben egyre csipősebb és Lány Ilka arca egyre pirosabb lett!) a Vigszínház drámai hősnője így szólt:

— Brrr! Csak most veszem észre, hogy hideg van!... A mi a karrikaturát illeti, egészen felbátorított ön, meg fogom csinálni... Adieu!

*

Egy hét múlva az szivárgott ki a Vigszínház kulisszái mögül — a hol a Niobe próbái folytak, — hogy a lipót-köruti színháznak legközelebbi nagy szenzációja egy brilláns Jászai-karrikatura lesz.

Még Gál Gyula, a színház legkritikusabb színésze is, mikor megkérdeztem tőle az „Otthon“-ban:

— Csakugyan jó lesz a Lány Ilka Jászai utánzata? — azt fetelte:

— No hát, olyat még nem látoit!

*

Ezek után képzelhetik, hogy milyen kíváncsisággal mentem el a Niobe bemu-

hogymindenki nyerni akart, de a tárgyak már magukban véve méltók arra, hogy hazavigyék; — a szerencse a közshadseregnek kedvezett, mert a sonkát Futima had nagy, hozzá 3 üveg pezsgőt pedig Strasszer önkéntes nyerte. A műsor után tánc következett, mely eltartott a késő éjjeli órákig. Különös előszeretettel jártak a jövő farsang táncát, a pas de quatrét, melyet a jelenlevők közül igen sokan meg is tanultak. A táncra ott maradt hölgyek jegyzékét következőkben adjuk: Ait Ilonka, Angster Olga, Beretvás Nellike, Blachier Aranka, Breining Leontin, Dávid Ilonka, Dedinszky Olga, Duka nővérek, Doma nővérek, Fekete Irma, Fischer Ella, Hegedüs Hedvig, Hillebrand Janka, Hoser Mariska, Horváth Margit, Kaltnecker Mariska, Kindl Gizella, Kopp Irma, Kovácsy Mimi, Kovácsics nővérek, Kusinszky Blanka, Lauber Margit, Luiszer Margit, Löwy nőv., Máté Olg., Mazaly Paula, Nagy Klémi, Ne herebecky nőv., Németh Mici, Nyers nőv., Örf Paula, Opris Angela, Pucher Adrienne, Radocsay nőv., Rásky Panna, Razgha Ilona, Rihmer nőv., Szántó Margit, Schvarec nőv., Szieberth Vilma, Stern Mariska, Szentgyörgyi nővérek, Szily nővérek, Szuly Gizella, Szivér Mariska, Ternovszky Irén, Vasváry nővérek, Werner Elza, Zsiga Berta.

— **(Cégváltás.)** Brázay Kálmánnak, a baranyamegyei szalántai kerület országgyűlési képviselőjének évtizedek óta fennálló fűszernagykereskedése, mint értesülünk, fia Brázay Zoltán nevére ment át.

— **(Segélyezett lelkészek.)** Mint a vallás és közoktatásügyi miniszter mai nap értesítette a főispáni hivatalt, a következő megyebeli gör. kel. lelkészek részesültek legújabb államsegélyben: Tyosztis Sándor, Bosnyák Izidor, magyarbólyi, Grucics Demeter, borjádi, Kosztovics Milán, beremendi, Milics B. János, somberek, Milics C. János, sároki görög keleti lelkészek 100—100 frt, Magyarevics Uros, lipovai, Gojkovits István, siklósi, Knézics Familián, ráchidasdi gör.-kel. lelkészek

120—120 frt, Horváth Pantaleon, bolmáni, 102 frt, Andrica Radoszláv herceg-szöllősi és Andrica Dusán maissi görögkeleti lelkészek pedig 110—110 frt államsegélyt nyernek a vallás és közoktatásügyi alapról.

— **(Felülvizsgáló bizottságok.)** A honvédelmi miniszter a jövő évben működendő állandó vegyes felülvizsgáló bizottságok szervezete és összeállítása és a felülvizsgálatok foganatosítása tárgyában valamennyi törvényhatóság közönségének körrendeletet adott ki. Az 1897-ik évben a magyar korona országainak területén működendő állandó vegyes felülvizsgáló bizottságoknak szervezése és összeállítása, s a felülvizsgálatok foganatosítása iránt elrendeli, hogy többek közt Pécsen szervezett állandó vegyes felülvizsgáló bizottság a jövő évben a következő napokon fog egybeülni, u. m.: jan. 8. napján, febr. 10. napján, márc. 4. napján, ápr. 7. napján, május 7. napján, jun. 10. napján, jul. 13. napján, aug. 3. napján, okt. 14. és 26., nov. 11. és dec. 9. napján.

— **(Orvtámadó tolvaj.)** Nagy György, kaposszekcsői lakoshoz betért a napokban egy ismeretlen ember s éjjeli szállást kért. Kapott is s est reggel azzal hálálta meg, hogy zsebrevágván egy asztalfiókból a szives házigazda 1 frt 40 krajcárját, minden bucsu nélkül odább állott. Nagy György azonban keresésére indult s utol is érte, a mint a községből kifelé ballagott. Kérdőre vonta a lopás miatt s a tolvaj be is ismerte tettét; de minthogy a lopott pénzt már elitta, hát átadott zálogba a gazdának egy zseborát ezüst láncsal. Együtt mentek egy darabig az uton s egy váratlan pillanatban az ember rávetette magát Nagyra és követelte tőle vissza az órát. Nagy azonban erősebb volt s leverte magáról az orvtámadót s ha az el nem menekül, beviszi a csendőrségre. Az esetről aztán jelentést tett s most keresik az orvtámadó tolvajt, a ki a zálogban hagyott órát is úgy lophatta valahonnan.

ráról lebeszéltek! Ki tudja, vajjon a siker ilyen fényes lett volna e?

Valahányszor a színházból jövök, mindig kedves passzióm azokat a megjegyzéseket hallgatni, a melyeket a színházból hazatérő közönség a darabra, meg a szereplőkre el-elejt.

Ezen az estén ilyeneket hallottam:

Egy prémes bundájú ur: No hát, ez a Jászai-utánszat egyszerűen egyszerű volt!

Egy prémes bundájú hölgy: Ez a Lány Ilka! Ki hitte volna, hogy ilyen Jászai Mari tud lenni!

Egy monoklis fiatal ember: A mai estétől beiratkozom a Lány Ilka rábszolgái közé. Igazi Jászai volt, wie sie leibt und leibt!

Egy „ur“ a karzatról: Ez aztán megérte a harminc vasat! Lányt is láttam meg a tetejébe Jászait is?

Egy bakfis: Ugy-e, mama, a Lány utánszot, az a Jászai volt?

A nagy tanulságot pedig, a mely ebből következik, vonjak le önök.

Én sietek vacsorázni.

Márkus József.

— **(Meglopta az apját.)** A paksi caendőrségnél nagy betöréses lopásról tettek jelentést a napokban. Singer Lipót dr., paksi lakos, volt a károsult. A kinek szekrényéből 3 darab 550 frt értékű téglagyári részvényt és 150 frt értékű sorsjegyet loptak el. A csendőrség megindítván a nyomozást a nagy lopás ügyében, kiderült az a szomorú dolog, hogy a lopást a károsnak magáról megfeledezett fia, Singer Vilmos követte el s eladván az ellopott értékpapírokat potom 400 forintért Steiner Salamon, paksi lakosnak, — megszökött. Érdekes, hogy a bűnjeleket Steiner Salamon nem adta ki a csendőrségnek. Az esetről a caendőrség jelentést tett a paksi járásbírósnak.

— **(Fenyőfák veszedelme.)** A város házával szemközti oldalon egész fenyőfa erdőt láthatunk naponkint. Kivágják őket és ide hozzák a piacra. Szegény fenyőfák, nagy a ti veszedelmetek! A legszebb ünnepek egyike, a karácsony, mely mind közelebb érkezik hozzánk, a ti pusztulástoknak az oka é: ma künn az erdőn nem is sejtitek, hogy holnap, holnapután éles fejszét emel törzsötökre a favágó, a ki most néhány krajcárt keres a ti halálotok árán. Gyöngye kis fácskák, melyek még alig ismerték meg az életet, az erdőből, ahol bújósdit játszik leveleik között a szél, bekerülnek a városba, boltokba, nagy palotákba és karácsony ünnepére jól fűtött szobába. Sovány külsejük egyszerre cifrává válik, minden csupa szín, tény és illat lesz rajtuk, de a dicső végük csak rövid ideig tart. Két három nap a leg-hosszabb idő, ameddig fényük tart, azután a kamrába kerülnek, ahol belepí a tülevelüket a por s a vége a dolognak az, hogy patogó tüzre teszik a fenyőfákat. S most mind sürűbben esnek künn az erdőn a fejszecsapások, mert szükség van a fenyőfákra. Viszik őket a piacra. Megfordul ott a gazdag úgy, mint a szegény, szép fát vesz az egyik, a másiknak csak néhány ágra telik, fenyőfát mégis mindenik szállit haza az ünnep dicsőségére, a család örömére.

— **(Követésre méltó.)** Tauszig Zsigmond, pécsi bornagykereskedő és cs. és kir. udvari szállító, úgy mint a múlt évben, az idén ismét 5000 drb amerikai sima szőlővesszőt bocsátott ingyenes szétosztás céljából a főispán rendelkezésére, úgy, hogy azokból 5 járásban 2—2 kisebb szőlőgazda 500—500 vesszőben részesüljön.

— **(Verekedés az országuton.)** Stier Ferenc, szegvárdi és Rozenbaum Adolf, bonyhádi lakosok a napokban találkoztak egymással az országuton. Itt valami miatt összeszólalkoztak és szóról-szóra anynyira haladtak, hogy birokra keltek egymással. Rozenbaum védelmezte volna magát, de ellenfele erősebb volt és győzedelmeskedett felette. Rozenbaum maradt a csatatéren és olyan sérüléseket szenvedett, melyek kilenc napig fognak gyógyulni. Az esetről a csendőrség jegyzőkönyvet vett fel s áttette azt további eljárás végett a bonyhádi járásbírósnak.

— **(Gyujtogató gyermekek.)** Kuhl Mihály kurdi lakosnak a napokban leégett 50 kéve szalmája, mint egy kilenc frt értékben. A dombovári csendőrség megindítván a nyomozást, a tűz keletkezésének oka iránt, kiderült, hogy a szalmát Spiel István és Blum János — mindkettő 4 éves kis gyerek — gyujtották fel. A gyermekek odamentek a szalma mellé játszani s

tatójára. És velem együtt ezerkilencszázhatvankilenc ember. Mert velem együtt ennyi fér el a Vigszin ház tágas nézőterén.

A mi azonban engem illet, olyan lázasan türelmetlen voltam a Jászai karrikaturára, hogy nem tudtam bevárni a függöny felgördültét, hanem még az előadás megkezdése előtt felrohantam Lány Ilka öltözőjébe:

— Azt hallom, hogy a karrikaturája fenomenális!

— Mondják . . . De azért nem fogja látni!

— Ohó! Még sikerült egy jegyet keritenem . . .

— Még sem fogja látni, mert — nem csinálom.

— Nem csinálja?!

— Nem! Lebeszéltek róla és rám is ijesztettek.

— Mivel?

— Tudja, a — nemzeti kegyelet!

. . . Hja a kalap, meg a gyufatartó!

*

Pompásan mulattam a bohózaton. Anynyit kacagtam rajta, a mennyit az ember tíz német szindarabon — ásit s mikor vége volt az előadásnak, azt gondoltam magamban:

— Lehet, hogy mégis igazuk volt azoknak, a kik Lány Ilkát Jászai-karrikatu-

ott gyufát gyujtogattak. Egyik száltól aztán tüzet fogott a szalma és leégett mind az 50 kéve. A csendőrség feljelentette a gyujtogató gyerekek szüleit a bíróságnál.

— **(Választások.)** F. hó 14 én töltek be választások utján Mohács városnál az ujjonnan szervezett állások, mely alkalomra 37 választó gyűlt egybe. A segédjegyzői állásra Herger János 23 szavazattal Ugrósdy Béla 12 szavazata ellen, — ketten nem szavaztak — a földadó nyilvántartói állásra Ugrósdy Béla egyéb pályázók hiányában egyhangulag választotta meg.

— **(Lopás varázsítal segítségével.)** Furcsa módon lopta meg Molnár Ferenc mohácsi lakos Bálint József matyi lakost. Valami varázsítal-féle keveréket öntött a borába, a mitől az elaludt s ekkor kivette a zsebéből 260 forintját. Persze, mikor az álomba varázsolts ember felébredt és a lopást észrevette, azonnal jelentést tett a csendőrségnek. A siklósi csendőr megindítván a nyomozást, kiderítette a varázsítal segítségével elkövetett lopást s a tettesnél meg is talált az ellopt pénzéből 100 forintot. Az esetről jelentést tettek a siklósi járásbírósnak.

— **(Leégett szalmakaszal.)** Otócska Géza gyulapusztai bérlő birtokán nagy tűz volt a napokban. Ismeretlen okból kigyuladt egy szalmakaszal és porig égett. A kár 1600 forintot tesz ki. A szederkényi csendőrnek bejelentetvén a tüzeset, az megindította a nyomozást, de sikertelenül. A tűz keletkezési okát nem lehetett megállapítani.

— **(Nem tudja, hol született.)** Egy fiatal, alig tizenöt éves leányt tartóztatott le az éjjel a rendőrség egy kocsmában, hová az éjjeli szállást kérni, ment de ahol szintén feltűnt gyanus kinézése. A letartóztatott leány Krugyelvác Anának mondta magát és előadta, hogy Eszékéről jött Pécsre, hogy itt szolgálatba álljon. Nincs azonban se cselédkönyve, se semmi igazolványa s minden vagyona egy kis batyu, a melybe pár darab ruhája van kötve. Arra a kérdésre, hogy hová való, nem tud felelni; szüleit, azt mondja, nem ismerte és azt nem is tudja, hol született. Beszédmodora félig tótos, félig cigányos s a legnagyobb valószínűség szerint, valahová Slavóniába való. Egyelőre a rendőrség őrizete alatt maradt, a míg valahogy kipuhatólják, hogy hová toloncolják haza.

— **(Érdekes vegyes házasság.)** Érdekes vegyes házasság történt Garóban. Egy római katolikus vallású földmives ember feleségül vett egy izraelita vallású varrónőt. A férj neve: Szilvási Benedek, a nőé Hofbauer Rozália. A törvényes egybekelés 13-kán délelőtt történt meg a garéi anyakönyvvezető előtt. A házasság egyházi áldását természetesen mellőzték.

— **(Brázay vacsorája.)** Brázay Kálmánnak, a szalantai kerület orsz. képviselőjének meghívására mintegy 50 en jelentek meg mult vasárnap este a „Hajó“ szálloda külön éttermében egy kis barátságos vacsorára a meghívó szerint, de biz abból valószínűs bankett lett. Az egybehívás indokát maga a házigazda mondotta el felköszöntőjében. Ugyanis még egyszer köszönetet akart mondani azoknak, a kik megválasztásában közreműködtek. A jó és változatos vacsora, a fölös meniségű pezsgő csakhamar neki eresztette a tósztok áradatát, melyet Kar

dos Kálmán főispán, Jobszt László, Egedy Sándor, Wanis Sándor kultiváltak szellemességgel, Rác Gusztó bandája pedig egyre mára húzta a régi hallgatókat, utána nyomban a tüzesebbet és legtüzesebbeket és az egész társaság animálva lett attól a hamisítatlan magyaros zenétől, a mit Rácék produkáltak érzéssel és szenvedélyesen. Bár a házigazda és a főispán tíz óra után ott hagyták a társaságot, ez azonban a legkevésbé sem confundálta azokat, a kik belejöttek a jóba, hogy kakaaszóig el ne mulassanak.

— **(Tolvaj gyerek.)** Többször volt már baja a rendőrségnek Clemen Ferenc, fiatal, alig tizenégy éves gyerekekkel, a ki lopások miatt került a rendőrök kezei közé. Ugy látszik, megrögzött hajlama van a lopásra, mert most ismét lopott. Kaufmann Jakab zsebkészítőtől csent el egypár cipőt a piacról s elszaladt vele; személyleírása után azonban a rendőrök elfogták s most a kóterben ül.

— **(Házasságbontó ok.)** A m. kir. kuria folyó évi 9390. sz. a. hozott ítéletében kimondotta, miszerint ha igazoltatik, hogy az egyik házastárs a bor- és pálinkaivásnak adta magát és évek óta, mint nagyon részeges és dologtalan ismeretes, akkor a házasság az új házassági törvény 80. §-a a) pontja alapján felbontható. Jó ezt tudni azoknak, a kik válni akarnak, vagy tulságosan szeretik a — geberduszt.

— **(Jól kezdi.)** Klein Lajos, pályautcai pékhez beállt két héttel ezelőtt Cseh György, fiatal suhanc pékinasnak. Most aztán sorra járta a mestere megrendelést s pénzt akart — persze gazdája tudta nélkül — felszedni. Az azonban rájött a turpisságára s ezért kérdőre vonta. A gyerek azzal felelt, hogy otthagya a helyét és fenyegette a mesterét, hogy boszút fog rajta állani. Klein feljelentette a dolgot a rendőrségnél s ott megindult a nyomozás, hogy a csavargót el fogják s betegyék a kóterbe, a hol majd elmélkedhetik, hogy milyen jól akarta kezdeni a dolgát, de rosszul végezte.

— **(Bedőlt torony.)** A nagyharasnyai ref. templom tornya e hó 9-én esti 11 óra körül összeomlott. A tornyon már előbb látszottak repedések, — a mit a községek s egyházi előljáróságok be is jelentettek a világi felettes hatóságoknál s az utóbbi intézkedett is a torony lebontása iránt. A lebontás megkezdése e hó 10-ére ki is volt már tűzve, de a torony nem várta meg e határidőt. A torony 1552-ben épült s összeomlása által sem a szomszédos épületekben, sem emberéletben kárt nem okozott, sőt a harangok is épségben maradtak.

— **(Pécsiek Amerikában.)** A newyorki „Magyar Hiradó“ legújabb számában több érdekes dolgot találunk városunkból Amerikába kivándorolt pécsiekre vonatkozólag. Először is Miklós Pistáról olvashatjuk, hogy Weltner H. Ármin ügyvédi irodájába társul belépett s a kizárólagos magyar ügyek vezetésével ő — Kovácsi Miklós István, volt országgyűlési képviselő és okleveles magyar ügyvéd — van megbízva. Továbbá egy Pécsről kivándorolt asztalosmesterről, Mészáros Sándorról is értesülést szerezhünk, a ki Derbyben lakik. Mészáros Sándor előkelő szegedi család sarja, a kinek igen szép tenor hangja van. Pécsen volt évekket ezelőtt asztalosüzlete; egyszer azonban tanoncának kisujját dühében egy asztalos faragó késsel lehasítván, ezért súlyos testisér-

tés miatt egyévi börtönre ítélte a pécsi királyi törvényszék. E büntetés elől vitorlázott Amerikába s most Derbyben virágzó üzlete van. Olvashatunk a pécsi születésű és három évvel ezelőtt kivándorolt Titz Károly, volt cipésmesterről is, a ki már Pécsen is foglalkozott varrógépjavitással, Newyorkban pedig gépész és mechanikus üzlete van. Lapunk egy barátjához irt levelében azt írja, hogy üzlete virágzik és jelenleg 16 munkást foglalkoztat. Neje Pécsen is vizsgázott szülésznő volt és tul az Óceánon is szülésznői működését folytatja.

— **(Karácsonyi reform a postánál.)** A közönség érdekében igen cél szerű újítást léptetett életbe a postaigazgatóság. A karácsonyi postaforgalomra tekintettel, a csomagfeladó osztálynál a személyzetet szaporította és elrendelte, hogy a csomagok felvétele reggel 8 órától esti hat óráig megszakítás nélkül folyjék, hogy a szállítás körül torlódás és fennakadás ne történjék. E szerint tehát csomagokat egész nap folyamán, még délben is, lehet feladni. Ez újítás szerint ma már nagyobb személyzettel s egész nap megszakítás nélkül folyt a csomagok felvétele a postán.

— **(Munkaszünet karácsony előtt.)** A magyar kereskedelmi csarnok ez évben is folyamodott a kereskedelmi miniszterhez avégett, hogy a december hónap 20-ra és ugyane hónap 27-re eső vasárnapokon a kereskedelmi elárusítás az egész napon át megengedtesse. A miniszter ez évben a kérelmet megengedhetőnek nem találta, mert ezuttal karácsony első napja, nemkülönben a jövő újév pénteki napra esik és így a fogyasztó közönség a szokásos bevásárlásokat az ez ünnepeket megelőző hétköznapokon idejekorán eszközölheti. Tehát úgy a jövő vasárnap, mint a karácsony két ünnepe utáni vasárnapon is a munkaszünet érvényben maradt.

— **(Zóna egy helyi érdekű vasúton.)** A nemrég megnyitott bakóca felsőmindszent-komló helyi érdekű vasúton — mely az államvasutak rezsiájában kezeltek — a személyszállításra vonatkozólag f. hó 15-től kezdve a zónát behozták.

— **(Szoba - tűz.)** 17-én este Buday Béla mérnöknek a Hunyady-utca 28. szám alatti lakásán egyik szobában tűz ütött ki. A tulságosan fűtött kályha mellett közel álló ágy a nagy melegtől tüzet fogott és égni kezdett. A szobában lévők azonban csakhamar elnyomták a tüzet, még mielőtt nagyobb veszedelem származott volna belőle. A kár 25 frtot tesz ki.

— **(Meg akart halni.)** 17-én este nagy rémületben voltak a felsőhaviboldogasszony utca egyik házának lakói. Egyikük orvosért, a másik rendőrökért szaladt, a harmadik azonban, a ki legkevésbé volt rémültve, betörte az ajtót, a mely a szobába vezetett, melynek lakója okozója volt a rémületnek. Az ablakon keresztül ugyanis látták, hogy a szobában magányosan lakó fiatal özvegyasszony mozdulatlanul fekszik az ágyán és nem hallgat kiabálásaikra, hogy mi baja, nyissa ki az ajtót. Attól tartottak, hogy meg van halva, vagy legalább is haldoklik s ezért volt a nagy rémület. Mikor azonban bementek a szobába, az asszonyka félig öntudathoz

jött és csak azt az egy szót susogta: „Hánytatót!” Kapott is hamarosan, még mielőtt orvos érkezett volna és ez aztán segített a baján, a mit nem más, mint egy csomó gyufa okozott, melynek oldatát a fiatal özvegy megitta. Minthogy azonban a sablonos mérgek kevés volt, nem is csinált nagyobb veszedelmet s reggelre az öngyilkosjelöltnek semmi baja sem volt. Kihallgatásakor ő maga elismerte, hogy meg akart halni, de hogy miért, arra nem adott választ.

— **(Kisasszonyok a kóterban.)** Rendőrségünk éber figyelemmel kíséri a közérkölciségre veszedelmes, hely és foglalkozásánlküli nőket, kik esténként az utcákon próbálnak szerencsét. Az este is négy ilyen magát igazolni nem tudó, különben pedig majdnem elegánsul öltözködő kisasszonyt tartóztattak le, akiket egyelőre bevitték a rendőrség börtönébe, honnan majd illetőségi helyükre fogják őket toloncolni.

— **(Tűz egy iskolában.)** A baáni görög-keleti egyházközség iskolájában a napokban egy este tűz támadt. Elégett két iskolapad 5 forint értékben, mire a tüzet észrevették és elnyomták. A főherceglaki csendőr őrs kinyomozta, hogy a tűz abból keletkezett, mert Szamacsics Vládó iskolaszolga a kályhát erősen befűtötte s aztán eltávozott. A nagy fűtés következtében a három év óta nem tisztított kéményben tűz ütött ki s ez kihatolt a kályhából az iskolába is. Az esetet bejelentették a dárdaai járásbírósnak.

— **(Beverték a zsinagóga ablakait.)** Négy fiatal mesterlegény, jól beborozott állapotban, arra vetemedett a nyáron, hogy sorban beverte a mágocsi izraelita templom ablakait. A hőstett után szétmentek a szélrózsa minden irányában s csak Fodor Józsefet és Radics Jánost találták meg közülök; Dénesi Gáspár és Friedrich János ismeretlen helyen tartózkodnak. Most elrendelték a körösésüket, s majd ha megkerülnek, akkor ítél felettük a bíróság.

— **(Meglöpött asszony.)** Csikány Flóriánné, keszűi lakosnő, a mai piacra tíz forinttal a zsebében jött be. A tíz forinthez még pár forintot árult is s aztán betért egyik kereskedésbe, hogy vásárol magának egy kis karácsonyi emléket. Vett is a többek közt egy három forintos nagy kendőt, a melyet azonban, mikor a fogadóban kocsijára tette, egy őrizetlen pillanatban elloptak tőle. A lopást bejelentette a rendőrségnél a meglöpött asszony; de hogy ki volt a tolvaj, még nem sikerült kipuhatolni.

— **(Verekedés.)** Tegnap este 8 óra tájban két napszamos összeveszett egymással. Csakhamar ökölrel mentek egymásnak s mindkettő vérzett már, mikor a rendőrség közbelépett s bekísérte őket a kóterba. A verekedők részek voltak s csak ma dél utánra aludták ki fejükből a geberduszt, mely olyan virtuskodásra vitte őket, a miért csendháborítás címén most két napig ülnek a rendőrség börtönében, ha pedig kiszabadulnak, akkor meg feljelentik egymást a bíróságnál.

— **(Eladta a más lovait.)** Furcsa panaszt tett ma egy élemedett kora özvegy-

asszony a rendőrségnél. Azon kezdte, hogy van neki egypár lova s kocsija s azon végzte, hogy a két lovat a kocsival együtt eladta tegnap a . . . az a legény, a kivel együtt él. Ő nem tudott a dologból semmit; a legény elhajtott reggel a hástól azzal, hogy kimegy a szőlőbe. A helyett azonban egyenesen a vevőhöz ment, kivel a dolgot megbeszéltek már előre, s eladta neki a lovat s kocsit. A pénzzel aztán beült valamelyik korcsmába s talán még most is ott ül. A rendőrség megindítván az ügyben a vizsgálatot, elő is került a löeladó legény, de mit sem akart arról hallani, mikor azt mondták neki, hogy csalást és sikkasztást követett el. Ő neki jussa volt a lovakhoz, mert azokat neki ajándékozta az özvegy s most csak e jussát érvényesítette, mikor eladta a lovakat. Hogy ezt a szándékát nem mondta meg az asszonynak, ez nagyon érthető; mert el akar tőle válni s tudta, hogy ez esetben az asszony visszaszívja az ajándékozást. A furcsa ügyben a jegyzőkönyvet átteszi a rendőrség a törvényszékhez, hogy ott derítsék ki az igazságot.

— **(A nőegylet karácsonyfája.)** A pécsi jótékony nőegylet karácsonyfájának pélyét folyó hó 22-én (kedden) délután 3 órakor tartja saját helyiségében. Ekkor osztatnak ki a karácsonyi ajándékok a szegény gyermekek között. Az ünnepélyre az érdeklődőket szívesen látják.

— **(A kongrua-bizottság)** négy napi munkálkodás után ma délben fejezte be tanácskozásait. Az első napon 15, a másodikon 16, a harmadikon 11, a negyediken 13 plébánia jövedelmi összeírását tárgyalta a egyes, egyházi és világi tagokból álló bizottság, vagyis Baranyamegye 55 plébániájára nézve megállapította a végleges tiszta jövedelmi kulcsot, míg 39 plébániára nézve majd később, akkor, a midőn az adatok be fognak érkezni, fogja megállapítani. A jövedelmi összeírásokban levonásba hozattak mindennemű adók, káplántartásra 200 frt, a házbér-jövedelmeknél $\frac{1}{4}$ od rész behajtási illeték címén, az esetleges fuvar-költségek, a papi nyugdíj alap járuléka, és végül az épület fentartási költségek. Ezek szerint, mint tiszta jövedelem megállapítását, az egyes plébániákra nézve a bizottság a következő összegeket fogadta el: Mohács belvárosi plébánia 2983 frt; Mohács külvárosi plébánia 1054 frt 21 kr.; Szalatnak 766 frt 88 kr.; Egerágh 3428 frt; Herceg-Szóllós 1751 frt 04 kr.; Bicsérd 2228 frt 67 kr.; Rác Petre 2250 frt 40 kr.; Keszű 2562 frt; Pécsvárad 1561 frt 21 kr.; Szt-Lőrinc 2096 frt 12 kr.; Vaiszló 1742 frt 93 kr.; Szebény 1393 frt 51 kr.; Pellérd 2482 frt 87 kr.; Köblény 1469 frt 28 kr.; Püspök-Lak 1909 frt 44 kr.; Vékény 1471 frt 25 kr.; Bakonya 1570 frt 04 kr.; Ibafa 935 frt 90 kr.; Hird 1741 frt 94 kr.; Himesháza 1664 frt 01 kr.; Bikal 898 frt 94 kr.; Nádasd 1711 frt 04 kr.; Oiasz 2731 frt 80 kr.; Abaliget 2448 frt 58 kr.; Feked 826 frt 20 kr.; Lőcs 1520 frt 03 kr.; Laskafalu 1685 frt 23 kr.; Német Márok 1198 frt 80 kr.; Izsép 2200 frt 43 kr.; Lapáncsa 1175 frt 39 kr.; Dárda 1464 frt 83 kr.; Baar 835

frt 63 kr.; Vörösmart 1425 frt 17 kr.; Szt-István 1223 frt 86 kr.; Monostor 1324 frt 08 kr.; Duna Szekcső 2640 frt 18 kr.; Szajk 2000 frt 06 kr.; Rác-Töttös 915 frt 65 kr.; Nagy-Nyárad 1363 frt 53 kr.; Babarc 2059 frt 31 kr.; Lancsuk 1370 frt 54 kr.; Német-Bóly 2714 frt 60 kr.; Baán 2212 frt 69 kr.; Baranyavár 1345 frt 42 kr.; Jánosi 1516 frt 50 kr.; Somberek 1558 frt 77 kr.; Dállyok 2317 frt 76 kr.; Bellye 1386 frt 12 kr. Utolsó napon érkezett Troll Ferenc kápláni helynök átirata, melyben tudomására hozza a bizottságnak, hogy káplántartásra megverszte kevésnek tartja a 200 frtot, hanem e helyett 300, illetve Mohácsra 400 frtot hoz javaslatba. Felterjesztetik a miniszteriumhoz.

— **(Kinevezés.)** Martinetz Rikhard, pénzügyigaztósági fogalmazó gyakornok, a pécsi pénzügyigaztósághoz ideiglenes minőségű fogalmazóvá neveztetett ki.

— **(Előmunkálati engedélyek megadása.)** A kereskedelmügyi miniszter Frank J. és társai építész vállalkozó cégnek és Hermann Gyula mérnöknek Eszéken a szt-lőrinc-szlatina-nasici helyi érdekű vasut Sellye állomásától Vaiszló, Szerdahely és Harkány érintésével a tervezett pécs—dolnji miholjáci helyi érdekű vasut Siklós állomásáig s innét Nagyfalva és Beremend érintésével a magy. kir. államvasutak Baranyavár-Monostor állomásáig vezetendő helyi érdekű gőzmozdonyu vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— **(Tolnavármegye közigazgatási bizottsága)** a napokban Dóry Pál alispán elnöke alatt ülést tartott, melyben a szakreferensek tették meg havi jelentéseiket. A bizottság felterjesztést tett Bati János szegzárdi anyakönyvvezető állásától való felmentése iránt és a pályázatot két heti határidővel ki is irta. Bati János anyakönyvvezető már a harmadik, a ki a sok munka miatt állásáról leköszönt. Szakcsón Kiss nevű segédjegyző sikkasztott s ezért állásától felfüggesztetett. A pénzügyigazgató, mint minden hónapban, úgy most is arról panaszkodott, hogy az adók rosszul folynak be s 31.000 frttal volt kevesebb november hóban a bevétel a múlt év megfelelő időszakához képest. Tihanyi Domokos kir. tanfelügyelő bejelentette, hogy már f. évi május hó 15-től betöltetlen a segédtanfelügyelői állás s így nem mehetett iskolákat látogatni, mivel minden idejét az irodai teendők elvégzése vette igénybe. A megyei főorvos jelentése szerint a fertőző bajok is mutatkoznak a megyében. Hasi hagymáz 28, roncsoló toroklob 22, vörheny 8, számarhurut 15, kanyaró 2, gyermekági láz pedig 2 esetben fordult elő, különösen aggodalomra ad okot, hogy a dombovári járásban a hólyagos himlő is fellépett.

— **(A jövő évi hadgyakorlatok.)** melyek tudvalevőleg Znaim környékén fognak tartani, királyunk meghívása folytán részt fog venni II. Vilmos császár is. A hadgyakorlat befejezése után a német császár Magyarországra utazik, hogy mint Frigyes főherceg vendége ennek baranyai birtokán vadásszon.

— **(Egy asszony, mint lakatos.)** 15-én reggel egy kis, tisztes leány jelentette a rendőrségnél, hogy az éjjel meghalt az öreganyja. A leánynak apja, anyja már régóta a sirban van s egyedül élt öreganyjával, a ki nemrég beteg lett s az éjjel kis unokája karjai közt meghalt. Trixler Aladár rendőrbiztos — hatósági intézkedése folytán — kiment a Xavér-utca 11. számú házba, hol az öreg Csikós Amália lakott s holttestét kivitette a halottasházba, honnan a város temeti el, mint ingyenes halottat. A kis árva leányt pedig a Matheusa-intézetbe adták s ott fogják nevelni. Érdekes, hogy a meghalt asszony lakásán egész kis lakatos műhely volt; hajdan urától megtanulta a lakatos mesterséget s nagyobb vaskereskedő cégek részére ajtózárat készített s így tartotta fenn magát és nevelte kis unokáját.

— **(Gyújtogatás bosszúból.)** Juhász Lázó, dárdai jómódu parasztagdának óriási szalma-kazalát f. hó 14-én éjjel haragosai felgyújtották — a kazal teljesen leégett. A kár meghaladja a 100 frtot. Ez óriási tűz nagyobb kárt is okozhatott volna — mert a kazal körül nádfedelű gazdasági épületek vannak — szerencsére megeredt az eső, mi elősegítette a tűz lokalizálását. — A gyújtogatókat nyomozzák.

— **(Verekedő amazon.)** Valóságos furia veszett el Támer Lőrincné györkönyi asszonyban, a ki nem egyszer állott már ki harcot nemcsak a gyengébb nemmel, hanem a férfakkal is és pedig oly ügyesen forgatta még eddig mindig éles nyelvét és kezét, hogy rendszeren ő volt a győztes. Legutóbb Kring Béla györkönyi lakossal állott harcban, a kit egy hasáb fával úgy helyben hagyott hogy az orvosi látélet szerint a családos embernek 14 napig kell az ágyat nyomnia. A veszekedő amazon, nehogy a corpus delictit megtalálják, elégette azt.

— **(Halálos esés.)** Kukoricát akart Lázár Mihélyné, Túske pusztai lakos, a padlásról hozni, hogy azt megmorzsolja az ólban hizó ártány számára, melyet karácsonyra szándékozott férjeura leőlni, hogy az ünnepekre jóféle elemőzsa készüljön belőle. Már előre örültek a szép hizónak, különösen a feleség számított, hogy mi mindent fognak készíteni a hizóból. Szívesen is hozta neki a padlásról a kukoricát; de „ember tervez, Isten végez”. Ugyanis kedden, a mint a hizónak valót a padlásról le akarta hozni, egy vigyázatlan lépés következtében a lejárati helyett a füstölő lyukba lépett és egy rémes sikoltással lebukott a padlásról. A sikoltásra berohantak a házbéliek és borzadva látták a 66 éves asszonyt a földön vérében fetrengeni. Az esés következtében eltört három oldalbordája és még más halálos sérülést is szenvedett, mi által pár órai szenvedés után meghalt. Hetvenéves férje most már csak egyedül fogyaszthatja el a gondozás nélkül maradt ártányt, mit minél kövérebbé tenni volt a szerencsétlenül járt asszony utolsó gondolata is.

— **(Vasutmegnyitás.)** A győr-veezprém—dombóvári vasutnak Bakony Szt. László—Veszprém—Veszprém-városi vonalrészének tegnapi volt a műtanrendőri

bejárása Stettina József osztálytanácsos vezetése alatt. A bizottsági elnök a vasutat, mely Veszprém megyének legtermékenyebb és legszebb vidékét, a vadregényes Cuhavölgyet átszeli, a közforgalomnak átadta. Zircen a bizottság a ciszterciák vendége volt, kik őket a legnagyobb vendégszeretettel fogadták.

— **(Az 1897-ik év kritikus napjai.)** Világos zöld táblába kötött, fehér szakálás okos tekintetű ember arcképével díszített kis könyv tudatja az emberiséggel a fontos hirt, hogy a közeledő esztendőnek mely napjai tekintendők dies nefasti nak. Minden ember úgy készüljön ezekre a napokra, hogy a legbolondabb idő és hőfokváltozás napjai lesznek. Téli villámlás, nyári hőésés, havazás, mennydörgés kísérete mellett, viharok és felhőszakadások . . . ez az a meteorológiai program, a mely azokra a napokra van kitűzve és e napok azok, a melyekre Falb Rudolf tanár a kritikus napok stigmáját nyomta rá. A népszerű tudós három kategóriába osztja kritikus napjait, a beálló időjárási tünetek hevesességéhez, szeszélyeihez és szabálytalanságaihoz képest. 1897 ben elsőrendű kritikus napok lesznek: március 18, április 17, szeptember 26, február 17, október 25, augusztus 28, május 16, november 24 (csökkenő erő szerint rendezve.) Másodrendű kritikus napok lesznek: december 23, augusztus 12, szeptember 11, március 3, január 18, február 1, június 14, július 14, 29, október 4, január 3, április 2. És végül a harmadrendű: november 9, május 1, június 30, december 9, május 31. Február 1-én és július 29-én az apróbb kellemességekhez még sötétség is járul. A mint ezekből kitűnik, az 1897-ik évi kritikus napok száma kerek 25. Reméljük, hogy meteorológiai heveségük oly vidéken fog kitörni, a hol bátran dühönghet és bennünk nem fog sok kárt okozni.

— **(Elszaladt lovak.)** Nagy riadalmat okozott ma délben egy az alsómalom-utcából kivágató kocsi, mely elé fogott lovak megvadulva vitték a kocsit maguk után. A kocsin nem ült senki s a lovak rohantak kifelé budai vásártérre. Szé volt a szerencse, mert ha be a városba fordulnak, talán szerencsétlenségeket is okozhattak volna valahol. Így azonban nem történt semmi baj, csak a kocsi egyik kereke tört el, a mint egy fordulónál egy kőbe ütközött. Szé megállította az elszaladt lovakat is, melyek után lihegve futott a gazdájuk, egy pellérdi fuvaros, a ki egy házhoz ment be s a lovakat őrizetlenül hagyta kint az utcán. Azok aztán valamitől megijedtek s elragadták a kocsit.

— **(Szeretik Pécsét.)** Rendőrségünk tegnap este három gyanus egyént tartóztatott le, akik többször ki voltak már tiltva a város területéről. Ugy látszik azonban, hogy nagyon szeretik Pécsét, mert minden tilalom dacára vissza-visszajönnek, hogy megpróbálják a szerencséjüket, nem-e lett hűtlen hozzájuk? A szerencse azonban nem kedvezett nekik, mert hamarosan a nyomukra akadtak a rendőrök s hogy ne veszélyeztessék a köz- és vagyonbiztonságot, betették őket a börtönbe. Most kötött marsrutával fogják őket hazautaztatni, előbb azonban leültetik velük

azt a 8—8 napot, amit a kapitányság büntetésül szabott rájuk, hogy elmenjen a kedvük az újabb visszatéréstől.

— **(Az adony-szabolcs-paksi vasutvonal műtanrendőri bejárása.)** A Fejér és Tolna vármegyei helyi érdekű vasut adony-szabolcs-paksi vonalának épülését, a paksi átrakodási vágány kivételével, befejezték. A kereskedelemügyi miniszter a pálya műtanrendőri bejárását elrendelte és megkezdésének időpontjául december hó 21-ik napjának délelőtti tíz óráját, összejeveteli helyül pedig ez adony-szabolcs-i állomás fölvételi épületét tűzte ki. A műtanrendőri bejárás, melynél a központi küldötteken kívül Fejér- és Tolna vármegyék közigazgatási bizottságai és a magyar kir. államvasutak igazgatósága vesznek részt, a bejárando vonal nagyobb hossza miatt két napra terjed.

— **(Felmentették a vád alól.)** Dahócky János, mohácsi lakost, közokirathamisítás miatt jelentette fel a postaigazgatóság. A vád azonban nem volt beigazolható s így a törvényszék felmentette Dahóckyt a vád alól. Ezt az ítéletet a királyi tábla is helyben hagyta s mert a vádhatóság nem felebbezett, így a vád alól végleg fel lett mentve a vádlott.

— **(A hadsereg és a sajtó.)** A mult év őszén úgy a magyar, mint az osztrák sajtónak bőven volt alkalma arra, hogy a közös hadügyminiszter eljárását éles kritika tárgyává tegye. A hadügyminiszter erre azonnal felelt, hogy a tiszti kaszinóknak, tisztibédülőknak és a katonai nevelőintézeteknek csakis amaz ujságok járatását engedte meg, melyeket a közös hadügyminiszter időközönként kijelölt. A hadügyminiszter az utóbbi időben nagyon meg lehet elégedve a sajtóval (és ennek mi peraze iszonyon örvendünk) mert a napokban a csapattestekhez rendeletet intézett, melyben a mult év október 23. kiadott hadügyminiszteri rendeletet hatályon kívül helyezi és így a tiszti kaszinóknak, olvasótermeknek, katonai nevelőintézeteknek stb. az ujságok előfizetésében szabadkezet enged.

— **(A föld népsége.)** Egy amerikai folyóirat a legutóbbi népszámlálás alapján igyekszik megállapítani, hány lakója van a földnek? Amennyire eddig meg lehetett határozni, 1874-től 1895-ig 1391 millióról 1480 millióra növekedett az emberek száma, ami több, mint 6 százalékos szaporodást jelent. Ha csak 5 percentnyi szaporodást veszünk állandónak, 1900 ban 1549 millió, 2000 ben pedig 2548 millió lakója lenne a földnek. Így azután igazzá válnék az, hogy ilyen szaporodás mellett a lakosság egy részének állandóan el kellene pusztulnia a hiányos táplálkozás miatt.

— **(A sikkasztó büntetése.)** Brummer Károly, pécsi napszámos, sikkasztást követett el, a miért a törvényszék egy hónapi fogházra ítélte. Ez ítéletet most a tábla is helyben hagyta s mert sem a vádlott, sem az ügyész nem felebbezték, az elítélt sikkasztót bekisérték a fogházba, hogy kiállja ráért egy hónapi büntetését.

— **(Tolvaj anya és fia.)** Molnár Andrásné faddi lakos már korán rátanította András nevű fiát a lopásra s együtt járogattak el a vásárookra, hol többrendbeli tolvajlást követtek el. A napokban a kalocsai vásárt látogatták meg, de mivel itt a csendőrség mindenütt nyomukban volt, türesen indultak hazafelé. A gerjéni révnél azonban, hogy semmi nélkül ne menjenek haza, Széky Géza gerjéni ev. ref. lelkész kocsijáról ruhaneveléket csentek le. A tolvaj anya és fia most a bíróságnak fognak tettükért beszámolni.

— **(Mennyi lesz az új pénz?)** A pénzügyminiszteriumban már megállapították, hogy a jövő évben mennyi új pénzt fognak verni. Akik szeretik a tiszta fényes új pénzeket s módjuk van rá, hogy szerezzenek belőle, azokat érdekelni fogják a következő adatok: Kőrmöcbányán a jövő évre 770.000 drb. 20 koronás, 200.000 drb. 10 koronás aranyat fognak verni továbbá 50 millió bronz két fillérest és 5 millió egy fillérest. Ez érmeik összes értéke 9.225.000 frt. Az ezüst egy koronások verését egyelőre be- szüntetik. Egyébként az emberiség tulnyomó nagy része nem azt nézi, hogy milyen a pénz, hanem inkább, hogy — mennyi s mindig jobbak azok a régi koronák, amelyek biztosan megvannak mint az ujak, amelyek csak lesznek.

— **(Tolvaj galamb.)** A galambok renomméja érdekében már itt kijelentjük, hogy ez a galamb nagy G-vel értendő. Galambja vala pedig a tolvaj Galamb egy már élte nem épen tavaszkorában levő özvegynek s mint ilyen, tudta nemcsak azt, hogy az asszony szive milyen erővel dobog, de azt is, hogy hol tartogatja az megtakarított pénzecskéjét. És este kivett a megtakarított pénzből 50 forintot s azzal tovább állt még csak el se bucsuzva szive szerelmesétől. A meglopott asszony ma reggel feijelentette a lopást a rendőrségnél, a hol megindították a nyomozást a tolvaj Galamb után. Eddig azonban nem tudtak a nyomára akadni.

— **(Jótekonyság.)** A barcsi jótekonyság nőegylet, mint lapunkat értesítik, úgy mint minden évben, az idén sem feledkezett meg a szegénysorsu iskolásgyermekéről és három gyermekét látott el a télre ruhaneműekkel. Husz fiu és 10 leányka részesült az idén ezen áldásban, kiknek szülői nincsenek abban az anyagi helyzetben, hogy gyermekeiknek meleg ruhát beszerezhessenek. Vasárnap, e hó 13-án, állított be a cipész az iskola helyiségbe, magával hozva 30 pár kisebb-nagyobb csizmát, vele jött a szabó husz nadrággal és husz jó meleg téli kabáttal, a szabóné 10 szoknyácskával és kabátkával és hogy az öltözék teljes legyen, a kalapos is elhozta a 20 sapkát és a kereskedő a 10 kendőt. No hisz volt is öröm a kicsinyek között, mindenik előbb akart a magáéhoz jutni. A tanító azonban csak egy szép, a gyermekekhez intézett rövid beszéd kíséretében juttatta kinek-kinek birtokába a kiosztandó tárgyakat, beszélve a gyermekeknek a háladatosság magasztos eszméjéről és őket szorgalomra intve. Élvezet volt látni iskola után azokat az örömtől sugárzó gyermekarcokat, amint büszkén szemlélték új ruháza-

tukat. Vajha minél többen sorakövnének ne messzivü hölgyeink közül a jótekonyság nőegylet zászlaja alá, hogy így még jobban enyhíthesse senek szűkölködő embertársaink sorsán. Isten áldása legyen továbbra is működésükön.

— **(Ellopott kincstári ruhák.)** Kilián István, agárdi lakos, a 10-ik huszárezred tartalékos, jelenleg halált okozott súlyos testisértésért fogságban ül. Most az a gyanu is felmerült ellene, hogy katonáskorában ezrede 6-ik századától többféle kincstári ruhát is ellopott. A szegvárdi csendőrség megindította erre nézve a nyomozást és a fogság atyjánál, Kilián Mihálynál, találtak is különféle kincstári ruhákat. Az öreg a ruhákra megkérdeztetvén, azt vallotta, hogy azokat ő Pál Péterné, nagykállói asszonytól vette nyolc forintért. Az esetet a csendőrség bejelentette az ezredparancsnokságnak és a törvényszéknek a további eljárás végett.

— **(Tolvaj kisleányok.)** Laffer Magdolna, Ján Éva tizéves, Deszöld Katalin és Knisz Mari, nyolcéves kurdi leányok rossz gondolatra vetemedve, megles- ték, mikor özvegy Wéber Györgyné elment hazulról. Odalopóztak az udvarba s levevén az ajtó fölé tett szobakulcsot, azzal kinyitották Wéberné lakását, bementek oda s ellopták 5 frt 45 krajcár készpénzt. A dombóvári csendőrségnek bejelentetvén a lopást, a fiatal tolvajok csakhamar kézre kerültek és a tettüket be is ismerték. Most a bíróság végez velük.

— **(A „humánus“ fegyver.)** Midőn pár évvel ezelőtt a mi hadseregünket Manlicherekkel, más államok katonáit egyéb fajtájú kis kaliberű fegyverekkel látták el, orvosi szakkörökben általánosan az volt a vélemény, hogy az új fegyverekkel ejtett lösebek kevésbé lesznek veszélyesek, mint azok, melyeket a régi szerkezetű puskák okoztak. Az új lövegek tetemesen kisebbek, mint a régié, s a testen sokkal gyorsabban és nagyobb erővel hatolnak keresztül, mint ezek azt hitték ennél fogva, hogy a roncsolás, a melyet a testen végeznek, midőn keresztül- mennek rajta, kisebbfokú lesz, mint eddig. S elnevezték a kis kaliberű fegyvert „hu- mánus“ nak. Hogy azonban az új fegyverek éppenséggel nem érdemlik meg ezt a szép epithetont, azt kimutatta nemrég egy közös hadseregbeli ezredorvos, akinek a katonák, kik számos alkalommal voltak abban a szomorú helyzetben, hogy a Manlicherek löké- pességét élő emberekkel kipróbálják, bőven nyújtottak alkalmat arra, hogy a kis-kaliberű golyók romboló hatását tanulmányozza. Tanulmányozásának eredményeit a következőkben foglalta össze: Ötszáz méternyi távolsá- gból a kilőtt golyó izzé-porrá zuzza a csont- tokat, melyeket utjában ér, emellett a löse- b lehet olyan kicsiny, hogy jó ideig keresni kell, míg megtalálja az ember. Sőt még öt- ször akkora távolságból is nagy szilánkokat szakít el a csöves csontokból a Manlicher- golyó. Csontzúzódások pedig rendszerint igen veszélyes sebzések. Tévesnek találta az em- litett orvos azt az elterjedt véleményt is, hogy a golyó a nagy véredényeket nem bántja, hogy a vastag erek mintegy kikerülnek a golyótól, s ellenkezőleg úgy tapasztalta, hogy a golyó, valahányszor véredényt ér, úgy át- metszi azt, akár a beretva. Az elvörös ve- szélye tehát az új fegyvernél legalább is nem lesz kisebb. A legnagyobb pusztítást azonban akkor viszi véghez a golyó, ha olyan belső szervet ér melynek üregében folyadék van, tehát a szívet, gyomrot, beleket találja. A hidrodinamikai nyomás a golyó behatolása- után óriási fokot ér el s teljesen szétmarcan-

golja a szövetet. Ugyanez történik akkor is, ha a golyó a koponyába furódik. Azok a lövések, melyek a nemesebb szerveket érik, még négyezer méterről is halálhozók lehet- nek. . . . Tehát éppenséggel nem olyan na- gyon humánus az a „humánus“ Manlicher.

Agyonverte az urát.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1896. december 18.

Egy kicsiny, karcsu, fiatal paraszta- szony állt ma a pécsi királyi törvényszék büntető bírósága előtt.

Iszonyu a vád, a melyvel vádolva van, hogy előre megfontolt szándékkal, elkészítve a gyilkossághoz a fejszét és egy nagy éles kést, agyonverte az urát, a ki vele egy ágy- ban aludt. Agyonverte csak azért, hogy meg- menekülhessen annak durva bánásmódjától, melyet tíz évig tűrt, de végre már nem bírta elviselni és elhatározott szándékkal úgy ve- tette végét, hogy rémületes, vadállati kegyet- lenséggel megölte az alvó férjét.

Szándékaról senki sem tudott; bár szü- lei vele laktak, nem mondta el nekik s egye- dül volt azon a sötét éjjel az urával, mikor véres szándékát végrehajtotta.

Az ember el se hinné a kicsi, karcsu asszonyról, hogy ilyen vadállati kegyetlen- ségre képes volt. De maga igazol be mindent. Elmondja, hogy mint készült rá az ura meg- gyilkolására s miként vitte véghez. Még csak a hangja se reszket, de azért nem beszél bátran; megnyugodva sorsában, de nem bánva tettét, az elnök kérdéseire rövid sza- vakban ad elő mindent. Csak akkor válik siróra a hangja, mikor az okról beszél, a miért meggyilkolta az urát. Az ok pedig az, hogy rosszul bánt vele, ütötte-verte, részeges volt, pazarló volt és szeretőt tartott.

Ez az egyetlen mentsége, a mivel talán megmentheti magát a kötél általi haláltól.

A végtárgyalás lefolyása a következő volt:

Féltíz órakor — kisebbrendű ítélthir- detések és egy végtárgyalás elnapolása után — kísérté be egy fogházor a vádlottat a bi- róság elé, mely Varga Nagy István elnök- lete alatt Koszér János és Bajnovits Ármán szavazóbírákból állt. A vádhatóságot Rákosi Imre dr., kir. ügyész képviselte; vádlottat Benkő Gyula, szentlőrinci ügyvéd védte; a meggyilkolt szülei érdekeinek képviseletében Deutsch Antal ügyvéd jelent meg. Jelenvolt még Jellasi István dr. törvényszéki orvos is; a végtárgyalási jegyző- könyvet pedig Krudy István aljegyző ve- zette.

A végtárgyalásra tizenhat tanu volt megidézve, kiket az igaz vallomástételre fel- hívván az elnök, előadta a vád anyagát a kö- vetkezőkben:

Ez évi augusztus 30 án reggel Búdösfán Pióca Istvánné Kovács Naca, cigány- asszony, a Hatta József és Hatta János háza mellett, a sövény alatt egy emberi ala- kot látott teküdni. Először azt hitte a hajnali félhomályban, hogy részeg ember feszik ott. Majd azonban húst látott mellette s ekkor arra gondolt, hogy az illető húst vitt s elesett vele. Közelebb hajolt hozzá és megborzadva látta, hogy az ember agyon van verve, ko- ponyája szét van vágva s agyveleje az mel- lette, a mit ő husnak nézett.

Ijedten zörgette fel Hattáékat, a kik mikor kijöttek, szinte megnézték az agyonvert, összeszurkált embert s megismerték benne ifju Zsigmond Jánost, a ki közeli szom- szédjuk volt.

A cigányasszony erre odament Zsig- mondék ablakához és bekopogtatott.

— Julia, itthon van-e az urad?

— Nincs itthon. Tegnap egész nap a kocsmában volt s nem jött haza az éjjel sem.

Felelte ki Zsigmond Jánosné s mikor a cigányasszony megmondta neki, hogy jöjjön csak ki, mert az ura ott fekszik az utcán agyonverve, csakhamar teljesen felöltözve kirohant és jajveszékelve kiáltozta az ura hullája előtt:

— Ki tette ezt? Ki tette ezt?!

Az előjáróság jelentést tevén a gyilkosságról a szentlőrinci járásbírósnak, onnan a vizsgálóbíró és Haller János csendőr-mester vezetése alatt a csendőrök a helyszínre ment s megejtette a vizsgálatot. A nyomozó csendőröknek gyanujuk volt az asszonyra s ezt megerősítette az a körülmény, hogy az asszony anyja, Meszes Józsefné, száz forinttal meg akarta vesztegetni a csendőröket. És ezek ekkor házkutatást rendeztek s a férjgyilkos nő erre bevallotta, hogy ő ütötte agyon a férjét. Megmondta, hová rejtette el a fejszét és kést és a véres ruhákat s azokat a csendőrök meg is találták. Az asszonyt és szüleit azonnal letartóztatták s az asszony a vizsgálóbíró előtt is beismert mindent. Szülei azonban nem tudtak az előre elhatározott gyilkosságról semmit, s így bűnrészesség címén vád alá sem voltak helyezhetők. Az asszony csak akkor szólt az apjának, mikor a rettenetes tettet már végrehajtotta; de bűnpalástolás címén se voltak a szülők — éppen mint szülők — vád alá helyezhetők. A megvesztegetési kísérlet miatt pedig feljelentés, illetve vád szinte nem lett emelve s így ma egyedül a férjgyilkos asszony áll vádlottként a bírák előtt.

A meggyilkolt szülei.

A tényállás előadása után a bíróság mindenekelőtt a meggyilkolt szüleit hallgatta ki.

Öreg Zsigmond János és a felesége, szentlőrinci lakosok, a gyilkosságról nem tudnak semmit. Hozzájuk a gyilkosasszony apja, Meszes József ment el és elmondta, hogy fiukat az éjjel agyonverték az utcán.

— Hejh, pedig a felesége ütötte agyon! És aztán kivitték, kidobták az utcára, hogy a kutyák rágják össze.

Szól az apa, aki mellé félszen huzódik oda a felesége, a meggyilkolt anyja.

Elmondják ezután, hogy tíz év előtt házasodott bele a fiuk a Meszes családba. Ők nem adtak neki semmit, hiszen haláluk után is kevés vagyon juthatott volna rá, mert egy fertály földcsakéjuket közte és két férjes leányuk között kellett volna megosztani. Hanem a fiu dolgozott. Házat épített és szorgalmasan gazdálkodott. Így hát szülei épen nem ismerik el, hogy részeges, kocsmás lett volna; kocsmába hétköznapon sohse ment, csak vasárnap, mint minden más fiatalember szokott.

— Kivánják-e a menyük megbüntetését? — kérdi tőlük az elnök.

— Igenis, kivánjuk. Ő volt egyetlen fiunk; benne volt legtöbb bizodalunk és mégis ilyen szörnyű halállal kellett — elvesznie.

Felelik a szülők és aztán csendesen leülnek, szorosán egymás mellé, hiszen a közös szülő fájdalom ugyanis összekapcsolja őket.

A gyilkos asszony.

A gyilkos asszony, özv. Zsigmond Jánosné szül. Meszes Juliánna, huszonegyéves, református vallású, született Bűdösfán, egy gyermeke van. Irni-olvasni tud, iskolába hat évig járt.

Vallomását szakadozottan, de határozott hangon teszi meg. Nem mond semmit kérdés nélkül; az elnöknek ugyszólván úgy kell kivennie belőle a szót. De akkor felel, csendes, nyugodt, közönyös hangon.

— Mondja meg, hogy milyen viszony-

ban élt az urával? — kérdi tőle először is az elnök.

— Mindig rosszul bánt velem. Ütött-vert, durva volt hozzám és a szüleimhez. Kocsmában lakott mindig; engem éjszakára az istállóba zárt, ő maga pedig elment a szeretőjéhez. Arra költött mindent; azzal mulatott a kocsmákban.

— Mivel tudja ezt igazolni?

Erre a kérdésre azonban nem tud más-sal felelni a vádlott, mint eszel:

— Hát tudta-látta az egész falu.

A meggyilkolt szülei nem hallgathatják a fiuk gyalázását szóltanul és közbeszólnak:

— Nem igaz az. Dolgos volt, munkás volt. Házat is épített.

— Hát mi történt augusztus 26 án?

— Korán reggel elment a kocsmába és csak délután két órakor jött haza. Bent a szobában anyám mondta neki, hogy miért építette ezt a nagy házat, ha mindig kocsmába jár; úgy sohsem fizeti ki az árát. Erre ő felkapott egy kést az asztalról; de én elébe ugrottam s így csak utána hajthatta anyámnak. A kés anyám lábához esett s azt ő felvette és elment a bíróhoz.

A kés ott van a korpusz deliktik! közt s felmutatása után tovább beszél a vádlott.

— Ekkor ő botot kapott fel és engem azzal kergetett, hogy keressem meg az anyámat. Én elmentem a szomszédokba s azzal jöttem vissza, hogy nem tudom, hol van. Ő ekkor káromkodva elment ismét a kocsmába.

— Mikor jött haza?

— Ugy este nyolc órakor. Én már kint feküdtem az istállóban. Elkezdte verni egy vasvillával a lovakat, úgy, hogy a villa eltört. Én mondtam neki, hogy ne bántsa őket; már ellátta azokat éjszakára alommal az apám. Erre káromkodva felelt s megint elment. Mig oda volt, én előkerestem a fejszét és a kést; a fejszét az ágy alá rejtettem, a kést az istállóablakba. Tíz óra volt, mikor hazajött. Megint a lovakat kezdte verni. Az apám bejött erre, de szóváltás közben ő a villával rátámadt. Erre én kitoltam az istállóból az apámat s nemsokára lefeküdtünk.

— És mi történt aztán?

— Megvártam, mig elaludt. S akkor felkeltem s a fejszével agyoncsaptam.

— Hány csapást mért rá?

— Hármat régyet!

— Hogy tudta, hogy meghalt?

— Odahajoltam hozzá a sötétben.

— S mért szurkálta ezután még a késsel is össze?

— Hogy azt higgyék, úgy ölték meg.

— S aztán mit tett?

— Bementem a házba s az ajtóból beszóltam az apámnak.

— Mit mondott neki?

— Apám, jöjjön kend ki segíteni. — Agyonütöttem.

— S mit tettek ekkor?

— Apám kijött. Segített felöltöztetni s akkor rátettük egy saráglyára s kivittük az utcára és letettük a sűvény mellé. Az apám bement a szobába, én pedig visszamentem az istállóba.

— S mit csinált ott?

— Öseszedtem a kilocscsant agyvelejét és a koponyacsontokat s tenyeremben kivittem s letettem mellé.

— Mért tette ezt?

— Hogy azt higgyék, úgy verték agyon az utcán.

— S aztán megint visszament az istállóba?

— Igen. Eltisztitottam a vért; a véres ágyneműt a padlásra a széna közé rejtettem, a fejszét és kést is eldugtam, megmosakodtam s aztán lefeküdtem.

— Hol? Az istállóban, az ágyra, ahol férjét meggyilkolta?

— Igen, oda.

— S mi történt reggel?

— Kopogott az ablakon Piócáné. S mikor megmondta, hogy őt agyonütötték és ott fekszik az utcán, kifutottam s kiabáltam: Ki tette ezt? Azután anyám elment a bíróhoz; apám pedig az ipamékhoz, hogy elmondja nekik, hogy agyonverték a fiukat.

Igy adja elő a gyilkosságot minden megindulás nélkül. Beismeri, hogy a csendőröknek megmondta, hogy a fejsze, kés és véres ruha hol vannak s elmondja szilárd hangon, határozottan, hogy előre megfontolt szándékkal, apja-anya tudta nélkül, egyedül verte agyon az urát, hogy megszabaduljon tőle, mert nem bírta többé elviselni durva bánásmódját, mert ütötte-verte, kocsmában lakott, szeretőt tartott és tékozló életet élt.

Más védelme azonban nincsen semmi.

A tanuk.

A végtárgyalást — melyet nagy közönség hallgatott végig — a tanuk kihallgatása igen hosszadalmassá teszi. A gyilkosságról magáról nem tud senki semmit; annál többet azonban a házaspár előbbi életéről s a gyilkosság utáni eseményekről.

És e vallomások a fontosak. Lassan is megy hát a tanuk kihallgatása, akik hol bőbeszédűen, hol meg félénken és határozatlanul adják elő, amit tudnak.

Az ügyész védi a vádlottat.

A bűnügy bizonyítási anyagával délután 3 órakor végzett a törvényszék. A bizonyítás folyama alatt a tanuk nagyrésze megerősítette, hogy a meggyilkolt feleségével rosszul bánt, ütötte-verte, bántalmazta s annak élete tíz éven keresztül csak gyötrelm volt mellette.

Rákosi Imre dr., kir. alügyész, vádbeszédében, mely igen szépen mutatott rá arra, hogy mikor a materiális világban oly igen nagy haladás észlelhető, az ember morális élete, lelkiülete még mindig rejtély mindnyájunk előtt, — elejtette mindezek alapján a btkv. 278. §-ára alapított gyilkosság vádját. Elejtette azért, mert az előre megfontolt szándék két essentialis kelléke közül megvolt ugyan a vádlottnál a szilárd akarat, de hiányzott a nyugodt lelkiállapot. Ezért vádolja őt a btkv. 279. §-ába ütköző s a 280. §. szerint minősülő szándékos emberölés büntetével.

Benkő Gyula védő magáéva tevén a vádló álláspontját a vád megváltoztatását illetőleg — beszédében a 281. §. második illetve harmadik pontja szerint felhevülés és bántalmazás miatt elkövetett emberölésnek minősíti védence büntetést s a számos enyhítő körülmény tekintetbe vételével enyhe büntetést kér rá.

Az ítélőbíróság jó másfél órai tanácskozás után hirdette ki az ítéletet, mely szerint a 279. §-ba ütköző s a 289. §. minősülő szándékos emberölés büntette miatt vádlottat a 280. és a 289. §. alapján a 291. §. alkalmazása mellett a mai naptól számítandó tízenötévi fegyházra itéli. Az elítélt és védője főlebbezték! az ügyész megnyugodott az ítéletben.

Gabona-árak.

Hivatalosan feljegyeztettek Pécs szab. kir. város 1896. évi december 19. napján tartott hetivásárán.

Az árak métermázsanként számíttatnak.

Buza uj 6.80—7.10; kétszeres uj 5.70—5.90; rozs uj 5.50—5.60; árpa őszi 3.50—3.60; tavaszi —; zab tavaszi 5.—5.20; búkköny —; kukorica uj 3.30—3.40; kukorica ó —; széna 1.50—1.70; szalma —80. l.—

Kínalat: erős, mintegy 450 gabona-kocsi volt a piacon.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.